Dit document vormt slechts een documentatiehulpmiddel en verschijnt buiten de verantwoordelijkheid van de instellingen

►**B**

RICHTLIJN 95/57/EG VAN DE RAAD

van 23 november 1995

betreffende de verzameling van statistische informatie op het gebied van het toerisme

(PB L 291 van 6.12.1995, blz. 32)

Gewijzigd bij:

		Publicatieblad		
		nr.	blz.	datum
►**M1**	Verordening (EG) nr. 1882/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 29 september 2003	L 284	1	31.10.2003
►**M2**	Beschikking 2004/883/EG van de Commissie van 10 december 2004	L 373	69	21.12.2004
►**M3**	Richtlijn 2006/110/EG van de Raad van 20 november 2006	L 363	418	20.12.2006

Gewijzigd bij:

►**A1**	Akte betreffende de toetredingsvoorwaarden voor de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Cyprus, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Hongarije, de Republiek Malta, de Republiek Polen, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek en de aanpassing van de Verdragen waarop de Europese Unie is gegrond	L 236	33	23.9.2003

▼B

RICHTLIJN 95/57/EG VAN DE RAAD

van 23 november 1995

betreffende de verzameling van statistische informatie op het gebied van het toerisme

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 213,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Overwegende dat er in de resoluties van het Europees Parlement van 11 juni 1991 ([1]) en 18 januari 1994 ([2]) de nadruk op wordt gelegd dat de Gemeenschap een belangrijke rol heeft bij de ontwikkeling van statistieken betreffende het toerisme;

Overwegende dat het Economisch en Sociaal Comité ermee instemt dat een richtlijn wordt ontworpen om de momenteel nog fragmentarisch op nationaal niveau uitgevoerde acties te kanaliseren ([3]);

Overwegende dat overeenkomstig Beschikking 90/665/EEG van de Raad ([4]) een communautair methodologisch kader voor het opstellen van communautaire statistieken betreffende het toerisme is ontwikkeld;

Overwegende dat uit de resultaten van het tweejarenprogramma (1991-1992) voor de ontwikkeling van de communautaire toerismestatistiek overeenkomstig bovengenoemde beschikking van de Raad duidelijk naar voren komt dat zowel in de particuliere als in de openbare sector behoefte bestaat aan betrouwbare, vergelijkbare en op korte termijn beschikbare statistieken op communautair niveau betreffende vraag en aanbod in de sector toerisme;

Overwegende dat de ontwikkeling van communautaire statistieken betreffende het toerisme in Besluit 92/421/EEG van de Raad van 13 juli 1992 betreffende een actieprogramma van de Gemeenschap op het gebied van toerisme ([5]) als prioriteit wordt erkend;

Overwegende dat het toerisme, waarvan wordt erkend dat het een instrument is voor ontwikkeling en sociaal-economische integratie, beter aan de verwachtingen kan voldoen indien fundamentele statistieken op dit gebied, met name op regionaal niveau, beschikbaar zijn;

Overwegende dat het voor een beoordeling van het concurrentievermogen van de communautaire toerisme-industrie noodzakelijk is meer inzicht te verkrijgen in het volume van het toeristisch verkeer, de kenmerken van toeristische reizen, het profiel van de toerist en de toeristische uitgaven;

Overwegende dat maandelijkse gegevens vereist zijn om de seizoensinvloeden met betrekking tot de vraag naar toeristische accommodatie te meten en daardoor de overheidsdiensten en exploitanten bij te staan bij het ontwikkelen van beter afgestemde strategieën en beleidsmaatregelen teneinde de vakantiespreiding en doelmatigheid van activiteiten op het gebied van het toerisme te bevorderen;

Overwegende dat verdere communautaire activiteiten op dit gebied ook in de toekomst gebaseerd moeten zijn op een pragmatische aanpak in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel;

([1]) PB nr. C 183 van 15. 7. 1991, blz. 74.
([2]) PB nr. C 44 van 14. 2. 1994, blz. 61.
([3]) PB nr. C 52 van 19. 2. 1994, blz. 22.
([4]) PB nr. L 358 van 21. 12. 1990, blz. 89.
([5]) PB nr. L 231 van 13. 8. 1992, blz. 26.

▼B

Overwegende dat ervoor moet worden gezorgd dat nationale, internationale en communautaire statistische projecten die het toerisme aangaan, op elkaar worden afgestemd om de belasting ten gevolge van het verzamelen van gegevens zo klein mogelijk te houden;

Overwegende dat rekening moet worden gehouden met de methodologische werkzaamheden die in samenwerking met andere internationale organisaties, zoals de Organisaties voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling en de Wereldorganisatie voor toerisme, worden uitgevoerd en met de aanbevelingen die door de Commissie voor statistiek van de Verenigde Naties in maart 1993 werden aangenomen, teneinde een grotere vergelijkbaarheid van de statistieken inzake het toerisme op wereldschaal te waarborgen;

Overwegende dat een betrouwbaar en doelmatig toezicht op de structuur en ontwikkeling van vraag en aanbod in de sector aanmerkelijk verbeterd kan worden wanneer er een passend en algemeen erkend communautair kader wordt opgezet;

Overwegende dat een dergelijk systeem schaalvoordelen kan meebrengen en informatie kan verschaffen die voor alle betrokken Lid-Staten en partijen van belang zijn;

Overwegende dat een communautair instrument de verspreiding van vergelijkbare statistieken op het gebied van het toerisme kan vergemakkelijken;

Overwegende dat in Beschikking 93/464/EEG van de Raad van 22 juli 1993 betreffende het kaderprogramma van prioritaire maatregelen op het gebied van de statistische informatie (1993-1997) ([1]) de invoering van een informatiesysteem betreffende statistieken van vraag en aanbod op het gebied van het toerisme als doelstelling is opgenomen;

Overwegende dat een richtlijn van de Raad een gemeenschappelijk kader kan scheppen om het effect van de verschillende acties die op nationaal niveau worden uitgevoerd, te optimaliseren;

Overwegende dat de in het kader van een communautair systeem opgestelde statistieken betrouwbaar en van Lid-Staat tot Lid-Staat vergelijkbaar moeten zijn en dat de criteria om aan deze eisen te voldoen derhalve in gemeenschappelijk overleg moeten worden vastgesteld,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Doel

De Lid-Staten zijn belast met de verzameling, classificatie, verwerking en verstrekking van geharmoniseerde communautaire statistische gegevens inzake vraag en aanbod in de sector toerisme met het oog op de invoering van een communautair informatiesysteem inzake statistieken op het gebied van het toerisme.

Artikel 2

Omschrijving van de gegevens die moeten worden verzameld, en basisdefinities

Voor de doeleinden van deze richtlijn worden gegevens verzameld met betrekking tot:

a) de capaciteit van collectieve logiesverstrekkende bedrijven in de sector toerisme. De categorieën collectieve logiesverstrekkende bedrijven zijn:

([1]) PB nr. L 219 van 28. 8. 1993, blz. 1.

▼B

1. hotels en dergelijke logiesverstrekkende bedrijven,

2. overige collectieve logiesverstrekkende bedrijven waaronder:

2.1. kampeerterreinen voor toeristen,

2.2. vakantiewoningen,

2.3. overige collectieve accommodatie;

b) gastenstromen in collectieve logiesverstrekkende bedrijven. Er worden gegevens verzameld met betrekking tot het interne toerisme van een land, d.w.z. het binnenlands en inkomend toerisme. Onder „binnenlands toerisme" wordt verstaan het reizen door ingezetenen van een land in eigen land en onder „inkomend toerisme" wordt verstaan het reizen van niet-ingezeten toeristen binnen het betrokken land;

c) de toeristische vraag. Er worden gegevens verzameld over het nationale toerisme, d.w.z. het binnenlands en uitgaand toerisme. Onder „uitgaand toerisme" wordt verstaan het reizen door ingezetenen naar een ander land. De informatie over de toeristische vraag betreft reizen voor hoofdzakelijk vakantie- of zakendoeleinden waarbij ten minste een of meer opeenvolgende nachten op een andere plaats dan de gebruikelijke verblijfplaats wordt doorgebracht.

Artikel 3

Kenmerken van de gegevens die worden verzameld

1. In de bijlage is een lijst opgenomen van de kenmerken waarover gegevens moeten worden verzameld, de frequentie waarmee dit moet geschieden en de geografische indeling die hierbij moet worden gehanteerd.

2. De definitie van de kenmerken van de te verzamelen gegevens alsmede eventuele wijzigingen van de lijst van kenmerken worden door de Commissie overeenkomstig de in artikel 12 omschreven procedure vastgesteld.

Artikel 4

Nauwkeurigheid van de statistische informatie

1. Bij de verzameling van de statistische informatie wordt er, waar dat mogelijk is, op toegezien dat de resultaten aan de nodige minimumeisen op het gebied van nauwkeurigheid voldoen. Deze nauwkeurigheidseisen en de procedures voor een geharmoniseerde verwerking van systematische fouten worden door de Commissie overeenkomstig de in artikel 12 omschreven procedure vastgesteld, waarbij met name het aantal overnachtingen per jaar op nationaal niveau bepalend is.

2. Wat de grondslag voor de verzameling van de gegevens betreft, nemen de Lid-Staten alle passende maatregelen om de kwaliteit en vergelijkbaarheid van de resultaten te handhaven.

Artikel 5

Verzameling van statistische informatie

1. De Lid-Staten kunnen, waar dat toepasselijk is, bij de verzameling van de uit hoofde van artikel 3 vereiste statistische informatie gebruik maken van bestaande gegevens, bronnen en systemen.

2. Voor kenmerken waarover jaarlijks gegevens moeten worden verzameld, gaat de eerste waarnemingsperiode op 1 januari 1996 in. Voor kenmerken met betrekking tot kolommen met maandelijkse en driemaandelijkse gegevens die respectievelijk in de delen B en C van de

▼B

bijlage zijn opgenomen, gaat de eerste waarnemingsperiode op 1 januari 1997 in.

Artikel 6

Verwerking van de gegevens

De Lid-Staten verwerken de uit hoofde van artikel 3 verzamelde gegevens in overeenstemming met de in artikel 4 genoemde nauwkeurigheidseisen en conform de gedetailleerde regels, zoals vastgesteld overeenkomstig de in artikel 12 omschreven procedure. Bij de regionale indeling wordt gebruik gemaakt van de nomenclatuur van territoriale eenheden voor de statistiek (NUTS) van het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 7

Verstrekking van gegevens

1. De Lid-Staten verstrekken de overeenkomstig artikel 6 verwerkte gegevens, met inbegrip van de gegevens waarvan uit hoofde van de nationale wetgeving of praktijk aangaande de statistische geheimhouding door de Lid-Staten wordt aangegeven dat zij vertrouwelijk zijn, in overeenstemming met de bepalingen van Verordening (Euratom, EEG) nr. 1588/90 van de Raad van 11 juni 1990 betreffende de toezending van onder de statistische geheimhoudingsplicht vallende gegevens aan het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen [1], waarin de vertrouwelijke behandeling van gegevens is geregeld.

2. Voorlopige jaarlijkse gegevens worden verstrekt binnen zes maanden, gerekend vanaf het eind van de waarnemingsperiode, en de herziene jaarlijkse resultaten worden binnen maximaal twaalf maanden, gerekend vanaf het eind van de waarnemingsperiode, medegedeeld. Voorlopige maandelijkse en driemaandelijkse gegevens worden binnen drie maanden, gerekend vanaf het eind van de overeenkomstige waarnemingsperiode, toegezonden en de herziene maandelijkse en driemaandelijkse resultaten worden verstrekt binnen maximaal zes maanden, gerekend vanaf het eind van de overeenkomstige waarnemingsperiode.

3. De Commissie kan overeenkomstig de in artikel 12 omschreven procedure gestandaardiseerde procedures voor de verstrekking van de gegevens vaststellen en de voorwaarden scheppen voor een uitgebreidere toepassing van automatische gegevensverwerking en elektronische datatransmissie, teneinde de taak van degenen die voor de verstrekking van de informatie verantwoordelijk zijn, te vergemakkelijken.

Artikel 8

Verslagen

1. De Lid-Staten verstrekken de Commissie op verzoek alle informatie die noodzakelijk is om de kwaliteit, vergelijkbaarheid en volledigheid van de statistische informatie te beoordelen. De Lid-Staten verstrekken de Commissie tevens nadere inlichtingen over verdere wijzigingen in de toegepaste methoden.

2. De Commissie legt, nadat gedurende drie jaar gegevens zijn verzameld, een verslag voor aan het Europees Parlement, de Raad en het Economisch en Sociaal Comité over de ervaringen met de werkzaamheden die in het kader van deze richtlijn zijn uitgevoerd.

---

[1] PB nr. L 151 van 15. 6. 1990, blz. 1.

▼B

Artikel 9

Verspreiding van de resultaten

De bepalingen voor de verspreiding van de gegevens door de Commissie worden in het kader van de in artikel 12 omschreven procedure vastgesteld.

Artikel 10

Overgangsperiode

1. Onverminderd artikel 13 nemen de Lid-Staten alle nodige maatregelen om het communautair informatiesysteem operationeel te maken gedurende een overgangsperiode die drie jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn afloopt, voor maandelijkse en jaarlijkse gegevens, en vijf jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn voor driemaandelijkse gegevens.

2. De Commissie kan, overeenkomstig de in artikel 12 omschreven procedure, gedurende de overgangsperiode afwijkingen van de bepalingen van de richtlijn toestaan, indien de nationale statistische systemen op het gebied van het toerisme moeten worden aangepast.

Artikel 11

Comité

Voor wat betreft de procedures voor de tenuitvoerlegging van de richtlijn, en eventuele maatregelen voor aanpassingen aan economische en technologische ontwikkelingen, met name betreffende:

— de definities van de kenmerken van de te verzamelen gegevens en eventuele aanpassingen van de lijst van deze kenmerken (artikel 3), voor zover deze aanpassingen de verzameling van de gegevens niet bemoeilijken;

— de nauwkeurigheidseisen en de geharmoniseerde verwerking van systematische fouten (artikel 4);

— de verwerking van gegevens (artikel 6), de procedures voor de verstrekking van gegevens (artikel 7) en de verspreiding van gegevens (artikel 9);

— de afwijkingen van de bepalingen van deze richtlijn gedurende de overgangsperiode (artikel 10),

wordt de Commissie overeenkomstig artikel 12 bijgestaan door het bij Besluit 89/382/EEG, Euratom [1], opgerichte Comité statistisch programma, hierna „het Comité” te noemen.

▼M1

Artikel 12

1. Wanneer naar dit artikel wordt verwezen, zijn de artikelen 4 en 7 van Besluit 1999/468/EG [2] van toepassing, met inachtneming van het bepaalde in artikel 8 van dat besluit.

De in artikel 4, lid 3, van Besluit 1999/468/EG bedoelde termijn wordt vastgesteld op drie maanden.

2. Het comité stelt zijn reglement van orde vast.

---

[1] PB nr. L 181 van 28. 6. 1989, blz. 47.

[2] Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden (PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23).

▼B

Artikel 13

Tenuitvoerlegging van de richtlijn

De Lid-Staten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk voor 23 november 1996 aan deze richtlijn te voldoen.

Artikel 14

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Artikel 15

Slotbepalingen

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

▼B

BIJLAGE

STATISTISCHE INFORMATIE OP HET GEBIED VAN HET TOERISME

N.B.: Met het oog op de in B.1.3, C.1.1.2 en C.1.1.4 gevraagde informatie is aan het eind van deze bijlage een indeling van de wereld in geografische gebieden opgenomen.

A. **Capaciteit van collectieve logiesverstrekkende bedrijven: lokale eenheden op het nationaal grondgebied**

A.1. *Jaarlijks te verstrekken gegevens*

Cijfer	Indeling logiesverstrekkende bedrijven	Variabelen	Geografische onderverdeling (1)
A.1.1	Hotels e. d.	Aantal bedrijven Aantal kamers Aantal bedden	Nationale en regionale NUTS III
A.1.2	Overige collectieve logiesverstrekkende bedrijven: — Kampeerterreinen voor toeristen — Vakantiewoningen — Overige collectieve accommodatie	Aantal bedrijven Aantal bedden (2)	Nationale en regionale NUTS III

(1) De gegevens over het aantal kamers en het aantal bedden op NUTS III-niveau kunnen ook schattingen omvatten; dit dient dan wel duidelijk te worden aangegeven.
(2) Voor kampeerterreinen: indien een Lid-Staat geen eigen norm heeft, kan één standplaats worden geacht vier bedden te vertegenwoordigen.

B. **Gastenstromen in collectieve logiesverstrekkende bedrijven: binnenlands en inkomend toerisme**

B.1. *Jaarlijks te verstrekken gegevens*

Cijfer	Indeling logiesverstrekkende bedrijven	Variabelen	Geografische onderverdeling
B.1.1	Hotels e. d.	Aankomsten van ingezetenen Overnachtingen door ingezetenen Aankomsten van niet-ingezetenen Overnachtingen van niet-ingezetenen	Nationale en regionale NUTS II
B.1.2	Overige collectieve logiesverstrekkende bedrijven: — Kampeerterreinen voor toeristen — Vakantiewoningen — Overige collectieve accommodatie	Aankomsten van ingezetenen Overnachtingen door ingezetenen Aankomsten van niet-ingezetenen Overnachtingen van niet-ingezetenen	Nationale en regionale NUTS II

▼B

Cijfer	Indeling logiesverstrekkende bedrijven	Variabelen	Geografische onderverdeling
B.1.3	Hotels e. d. Overige collectieve logiesverstrekkende bedrijven	Naar land van ingezetenschap (uitgesplitst naar kalendermaand): — aankomsten van niet-ingezetenen — overnachtingen door niet-ingezetenen	Nationaal

B.2. *Maandelijks te verstrekken gegevens*

Cijfer	Indeling logiesverstrekkende bedrijven	Variabelen	Geografische onderverdeling
B.2.1	Hotels e. d. Overige collectieve logiesverstrekkende bedrijven	Aankomsten van ingezetenen Overnachtingen door ingezetenen Aankomsten van niet-ingezetenen Overnachtingen door niet-ingezetenen	Nationaal
B.2.2	Hotels e. d.	Bezetting van bedden: — bruto — netto	Nationaal

C. **Toeristische vraag: binnenlands en uitgaand toerisme (m. u. v. dagtochten)**

C.1. *Op nationaal niveau te verstrekken gegevens:*

Cijfer	Variabelen	Onderverdelingen	Jaarlijkse gegevens	Driemaandelijkse gegevens	
			Vakanties met vier overnachtingen of meer ([1])	Vakanties ([2])	Zakenreizen ([3])
C.1.1	Gegevens over het volume van het toeristisch verkeer				
C.1.1.1	Aantal toeristen (deelnemers aan het vreemdelingenverkeer)	Totaal — Binnenlands — Uitgaand — Binnenlands en uitgaand			
C.1.1.2	Aantal reizen	Totaal — Binnenlands — Uitgaand Indeling van de wereld in geografische gebieden (landen)		RA	RA

▼B

Cijfer	Variabelen	Onderverdelingen	Jaarlijkse gegevens	Driemaandelijkse gegevens	
			Vakanties met vier overnachtingen of meer ([1])	Vakanties ([2])	Zakenreizen ([3])
C.1.1.3	Aantal reizen (naar maand van vertrek)	Gedurende elke kalendermaand: — Totaal — Binnenlands — Uitgaand			
C.1.1.4	Aantal overnachtingen	Totaal — Binnenlands — Uitgaand Indeling van de wereld in geografische gebieden (landen)		RA	RA
C.1.2	Gegevens over de kenmerken van de reis				
C.1.2.1	Duur van de reis	Overnachtingen van: — 1 t/m 3 — 4 of meer opeenvolgende nachten: — 4 t/m 7 — 8 t/m 14 — 15 t/m 28 — 29 t/m 91 — 92 t/m 365	 NQ NQ	 NQ NQ NQ NQ NQ	 NQ NQ NQ NQ NQ
C.1.2.2	Organisatie van de reis	Directe boeking bij logiesverstrekkend bedrijf/vervoersmaatschappij Boeking via reisbureau/reisorganisatie: — Waarvan pakketreizen		NQ NQ NQ	NQ NQ NQ
C.1.2.3	Voornaamste wijze van vervoer	Door de lucht Over water Over land: — Per spoor — Per bus (lijndienst en touringcars) — Privéauto en huurauto's — Overige		NQ NQ NQ NQ NQ NQ NQ	NQ NQ NQ NQ NQ NQ NQ

▼B

Cijfer	Variabelen	Onderverdelingen	Jaarlijkse gegevens	Driemaandelijkse gegevens	
			Vakanties met vier overnachtingen of meer ([1])	Vakanties ([2])	Zakenreizen ([3])
C.1.2.4	Voornaamste accommodatie voor: — Binnenlandse reizen — Uitgaande reizen	Hotels e. d.			
		Overige collectieve logiesverstrekkende bedrijven:			
		— Kampeerterreinen voor toeristen		NQ	NQ
		— Vakantiewoningen		NQ	NQ
		— Overige collectieve accommodatie		NQ	NQ
		Gespecialiseerde accommodatie			
		Particuliere accommodatie			
		— Gehuurde accommodatie		NQ	NQ
		— Tweede woning		NQ	NQ
		— Overige typen particuliere accommodatie		NQ	NQ
C.1.3	Gegevens betreffende het profiel van de toerist				
C.1.3.1	Aantal toeristen	Naar geslacht: — Mannelijk — Vrouwelijk			
C.1.3.2	Aantal toeristen	Naar leeftijd:			
		— 0-14 jaar (facultatief)		NQ	NQ
		— 15-24 jaar		NQ	NQ
		— 25-44 jaar		NQ	NQ
		— 45-64 jaar		NQ	NQ
		— 65 +		NQ	NQ
C.1.4	Gegevens betreffende toeristenuitgaven				
C.1.4.1	Uitgaven van toeristen (in nationale munt) voor: — Binnenlandse reizen — Buitenlandse reizen	Totaal waarvan voor: — Pakketreizen		NQ	NQ

([1]) Deze kolom betreft vakanties met vier of meer overnachtingen (d. w. z. vier of meer opeenvolgende overnachtingen op een andere plek dan de gebruikelijke woonplaats met als voornaamste doel vakantie, recreatie of vrijetijdsbesteding).
([2]) Deze kolom betreft alle vakanties (d. w. z. vakanties met een of meer opeenvolgende overnachtingen op een andere plek dan de gebruikelijke woonplaats, met als voornaamste doel vakantie, recreatie of vrijetijdsbesteding).
([3]) Deze kolom betreft het zakentoerisme (d. w. z. reizen met ten minste één overnachting op een andere plek dan de gebruikelijke woonplaats om voornamelijk zakelijke of professionele redenen).
NB: De aanduiding „RA" betekent dat deze gegevens JAARLIJKS en niet driemaandelijks moeten worden verstrekt.
De aanduiding „NQ" geeft aan dat deze informatie in dit verband niet is vereist.

▼M3

INDELING VAN DE WERELD IN GEOGRAFISCHE GEBIEDEN

1. **Statistische informatie over de aanbodzijde**

Wereld totaal

Totaal Europese Economische Ruimte

Totaal Europese Unie (27)

België

Bulgarije

Tsjechië

Denemarken

Duitsland

Estland

Griekenland

Spanje

Frankrijk

Ierland

Italië

Cyprus

Letland

Litouwen

Luxemburg

Hongarije

Malta

Nederland

Oostenrijk

Polen

Portugal

Roemenië

Slovenië

Slowakije

Finland

Zweden

Verenigd Koninkrijk

Totaal EVA

IJsland

Noorwegen

Zwitserland (en Liechtenstein)

Totaal overige Europese landen

waaronder:

Rusland

Turkije

Oekraïne

Totaal Afrika

waaronder:

Zuid-Afrika

▼M3

Totaal Noord-Amerika

waaronder:

Verenigde Staten van Amerika

Canada

Totaal Midden- en Zuid-Amerika

waaronder:

Brazilië

Totaal Azië

waaronder:

Volksrepubliek China

Japan

Zuid-Korea

Totaal Australië, Oceanië en overige gebieden

waaronder:

Australië

Overige

2. **Statistische informatie over de vraagzijde**

Wereld totaal

Totaal Europese Economische Ruimte

Totaal Europese Unie (27)

België

Bulgarije

Tsjechië

Denemarken

Duitsland

Estland

Griekenland

Spanje

Frankrijk

Ierland

Italië

Cyprus

Letland

Litouwen

Luxemburg

Hongarije

Malta

Nederland

Oostenrijk

Polen

Portugal

Roemenië

Slovenië

Slowakije

▼**M3**

Finland

Zweden

Verenigd Koninkrijk

Totaal EVA

IJsland

Noorwegen

Zwitserland (en Liechtenstein)

Totaal overige Europese landen

waaronder:

Rusland

Turkije

Totaal Afrika

waaronder:

Zuid-Afrika

Maghreblanden

Totaal Noord-Amerika

waaronder:

Verenigde Staten van Amerika

Totaal Midden- en Zuid-Amerika

waaronder:

Argentinië

Brazilië

Totaal Azië

waaronder:

Volksrepubliek China

Japan

Zuid-Korea

Totaal Australië, Oceanië en overige gebieden

waaronder:

Australië

Overige